روزنامه فرهنگی - اجتماعی صبح ایران
صاحب‌امتیاز: سازمان صداوسیمای جمهوری اسلامی ایران
مدیر مسئول: یوسف قوچانی غروی

جام جم

چهارشنبه ۲۴ اردیبهشت ۱۴۰۴ | ۱۶ ذی‌القعده ۱۴۴۶
۲۰ صفحه روزنامه + ۸ صفحه ضمیمه
سال بیست‌وششم | شماره ۷۰۴۳
Wednesday | May 14 | 2025

تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدیر، شماره ۱۲۹ تلفن: ۲۳۰۰۴۰۰۰-۰۲۱
دورنگار تحریریه: ۲۳۰۰۴۴۳۳ سازمان توزیع: ۶۱۹۳۳۰۰۰ کدپستی: ۱۹۱۱۶۱۸۴۱۳
امور مشترکین: ۶۱۹۳۳۱۱۴ سازمان آگهی‌ها: ۴۹۱۰۵۰۰۰ شماره پیامک: ۳۰۰۰۱۱۲۴۰

تلفن گویا: ۲۳۰۰۴۴۴۴
چاپ: چاپخانه روزنامه جام جم
شاپا: ISSN1735-3637

پایگاه اطلاع‌رسانی روزنامه: www.jamejamdaily.ir
پست الکترونیکی: info@jamejamdaily.ir

سالمندی درمان

نگرانی‌ها درباره افزایش سن پزشکان و خروج آنها از نظام سلامت بیشتر شده است

پیرتر شدن کادر درمان یک نگرانی مهم در نظام سلامت کشورهای مختلف است. سال ۲۰۲۲، بیش از یک‌سوم پزشکان ۵۵ سال و بالاتر سن داشتند. این سهم در نیمی از کشورهای اروپایی ۴۰ درصد یا بیشتر بود. این آمار وقتی وخیم‌تر است که آن را به کل جهان تعمیم بدهیم و متوجه شویم که تقریبا از هر پنج پزشک، یک نفر ۶۵ سال یا بیشتر دارد.

دکتر اوله یوهان باکه، رئیس کمیته دائمی پزشکان اروپا می‌گوید: «پیر شدن نیروی کار پزشکی، به‌ویژه در ترکیب با کمبودهای مداوم و افزایش تقاضا برای مراقبت‌های بهداشتی، خطری جدی برای پایداری سیستم مراقبت‌های بهداشتی ایجاد می‌کند.»

سهم پزشکان ۵۵ سال به بالا از ۲۱ درصد در رومانی تا ۵۴ درصد در بلغارستان و ایتالیا متغیر بود. با داده‌های موجود، بریتانیا با ۱۴ درصد کمترین نسبت را دارا بود و پس از آن ترکیه با ۱۵ درصد قرار داشت.

در آلمان و فرانسه، سهم پزشکان ۵۵ سال به بالا نزدیک به نصف بود، به ترتیب ۴۴ درصد و ۴۳ درصد. کشورهای دیگری که این نسبت در آنها به ۴۰ درصد یا بیشتر رسیده، عبارتند از لتونی، استونی، مجارستان، بلژیک، چک، لیتوانی، لوکزامبورگ، لهستان و قبرس. همه کشورهای شمال اروپا سهم پایین‌تری از میانگین اتحادیه اروپا را گزارش کردند و برخی از آنها به‌ویژه نروژ و فنلاند، که تنها ۲۴ درصد از پزشکان ۵۵ سال و بالاتر داشتند، دارای سهم بسیار پایینی بودند. پیر شدن نیروی کار پزشکی به‌ویژه در چندین کشور اروپایی نگران‌کننده است، جایی که در بیش از ۱۰ کشور، تقریبا از هر پنج پزشک، یک نفر ۶۵ سال و بالاتر دارد. در ۱۱ کشور اتحادیه اروپا، سهم پزشکان بیشتر از ۶۵ سال بالای ۱۸ درصد بود که در بیشتر آنها از ۲۰ درصد فراتر رفت. این رقم در ایتالیا ۲۷ درصد بود.

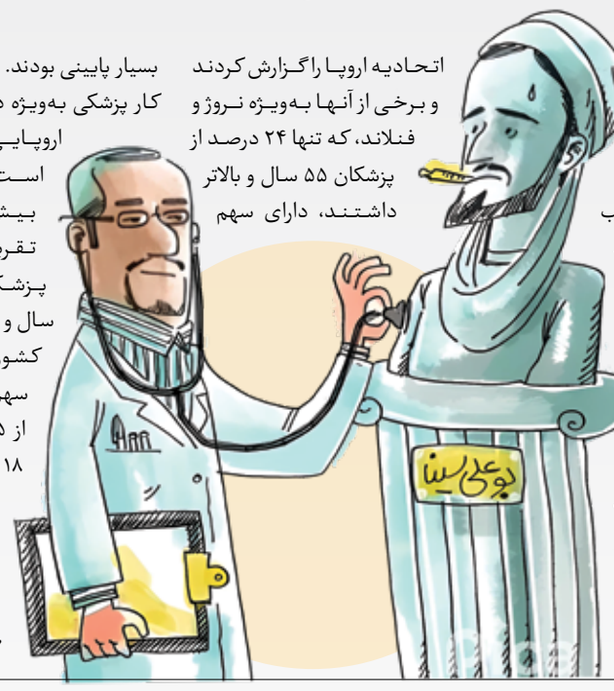

در اتحادیه اروپا، مالت با ۴۶ درصد، بالاترین سهم پزشکان جوان - زیر ۳۵ سال - را دارد و پس از آن رومانی با ۳۴ درصد قرار دارد. هیچ کشور دیگری در اتحادیه اروپا در این دسته از ۳۰ درصد تجاوز نمی‌کند، به جز کشور ترکیه که ۴۱ درصد است. این نسبت در ایتالیا ۱۱ درصد، در فرانسه ۱۶ درصد و در آلمان ۲۰ درصد بود.

در گذشته در برخی کشورها، برای اشتغال پزشکان به فعالیت پزشکی محدودیت سن وجود داشت و پزشک بعد از سنین ۷۰ تا ۷۵ از فعالیت پزشکی بازنشسته می‌شد اما در حال حاضر باتوجه به افزایش امید به زندگی و این‌که افراد مسن می‌توانند فعالیت‌های خوب و مناسب داشته باشند و ارائه خدمت کنند، عمدتا بررسی‌ها از نظر توان فیزیکی پزشک در انجام کار، صورت می‌گیرد.

در ایران محدودیتی برای مدت زمان فعالیت پزشکی پزشکان وجود ندارد و افراد عمدتا با خودارزیابی این اقدام را انجام می‌دهند.

تعداد اعضای نظام پزشکی ایران بر اساس سن

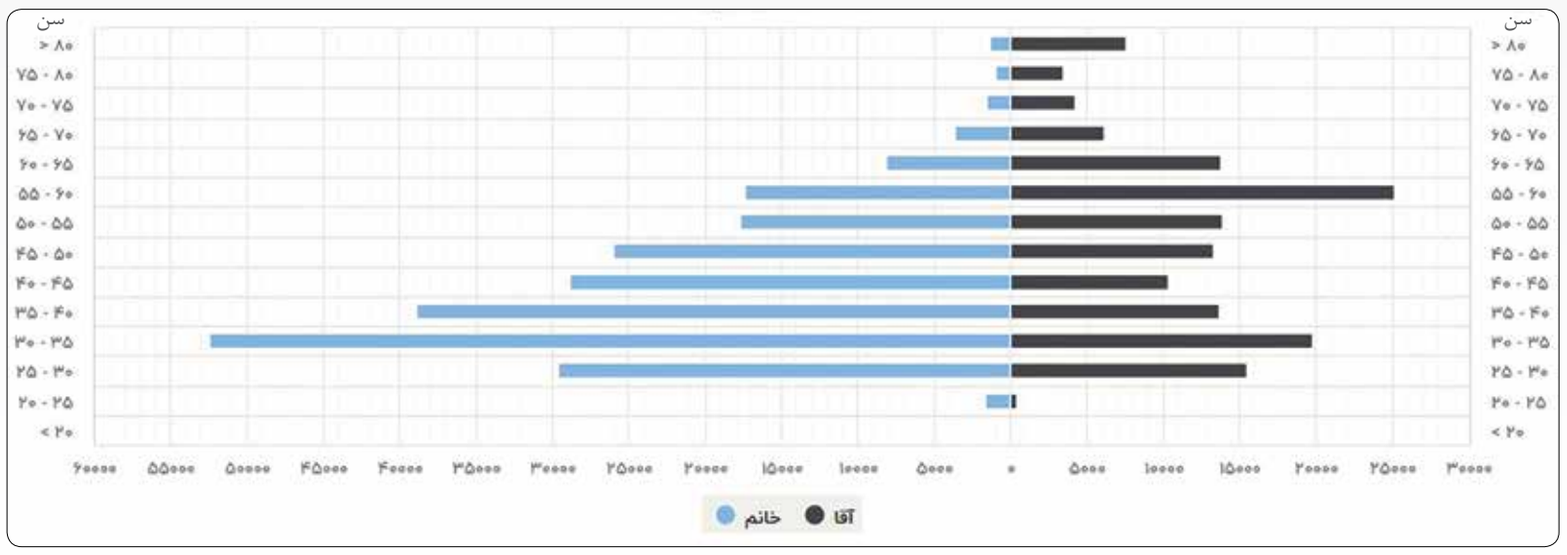

اوقات شرعی

اذان ظهر: ۱۲:۰۱	نیمه‌شب شرعی: ۲۳:۱۱
غروب آفتاب: ۱۹:۰۲	اذان صبح فردا: ۳:۲۱
اذان مغرب: ۱۹:۲۲	طلوع خورشید فردا: ۰۴:۵۹

امروز در تاریخ

- زادروز پرویز مشکاتیان، موسیقیدان/ ۱۳۳۴
- سالمرگ آبراهام لینکلن/ ۱۲۴۴

حکمت

امام جواد(ع): نعمتی که شکر آن گزارده نشود، مانند گناهی است که آمرزیده نشود./ اصول کافی

واحه

یار رفت از دیده لیکن روز و شب در خاطر است
گر به صورت غایب است اما به معنی حاضر است/ جامی

شمیم رحمت

- پیامبر اکرم(ص):

هرکس فقیر را در مال خود شریک گرداند، او مؤمن حقیقی است./ کافی

مشق عشق

- وصیت‌نامه شهید عیسی احیائی

از خون شهدا حفاظت کنید و نگذارید که خون پاسداران قرآن پایمال شود و در همه حال به خدا توکل کنید. بیشتر قرآن بخوانید و از این عمر کوتاه چندروزه کمال استفاده را بکنید. همیشه به یاد قیامت باشید و به نماز جماعت اهمیت دهید.

یادداشت

حسن هانی‌زاده | کارشناس مسائل منطقه

پیدا و پنهان سفر ترامپ

سفر دونالد ترامپ به کشورهای حوزه خلیج‌فارس با چند هدف مشخص انجام شده است. مهم‌ترین هدف رئیس جمهور آمریکا از سفر به عربستان، قطر و امارات، جنبه‌های اقتصادی و تجاری است؛ چراکه قراردادهایی میان عربستان و آمریکا به امضا رسیده که شامل سرمایه‌گذاری ۶۰۰ میلیارد دلاری عربستان در آمریکا و همچنین تبادل تجاری است. علاوه بر این، آمریکا از طریق شرکت‌های بزرگ قصد دارد چند شهر هوشمند در عربستان، امارات و قطر احداث کند.

طبیعی است که در این سفر، مسائل منطقه‌ای و روابط ایران با کشورهای حوزه خلیج‌فارس نیز مورد بحث قرار خواهد گرفت. آنچه مسلم است، این‌که احتمالا توافق‌های پنهانی نظامی نیز میان آمریکا و کشورهای این منطقه امضا خواهد شد. یکی از این توافق‌ها، ایجاد یک سامانه دفاع مشترک هوایی و ضدموشکی به نام «تاد» است که با بهره‌گیری از هوش مصنوعی و فناوری‌های پیشرفته، کشورهای حوزه خلیج‌فارس را در برابر حملات موشکی احتمالی محافظت خواهد کرد. این سامانه هوشمند توسط همکاری میان کشورهای حوزه خلیج‌فارس و اسرائیل ساخته خواهد شد و از فناوری‌های روز و پیچیده استفاده می‌کند.

در این راستا به نظر می‌رسد جنبه‌های نظامی و اقتصادی این سفر در مورد کشورهای حوزه خلیج‌فارس، بسیار پررنگ است. در مورد رژیم صهیونیستی نیز باید گفت که اکنون شرایط به‌گونه‌ای است که اختلاف نظر میان آمریکا و اسرائیل شدت گرفته است؛ به این دلیل که برای نخستین‌بار یک رئیس جمهور آمریکایی به کشورهای عربی سفر می‌کند و از اراضی اشغالی دیدار نمی‌کند. این موضوع نشان‌دهنده شدت اختلافات میان آمریکا و رژیم صهیونیستی است. به نظر می‌رسد که دونالد ترامپ از رفتارهای بنیامین نتانیاهو و دخالت‌های او در مسائل داخلی آمریکا به‌شدت ناراضی است و سفر ترامپ و دیدار از کشورهای عربی فقط نشانگر وجود یک شکاف عمیق بین دو طرف است.

یادداشت

احمد میراحسان | نویسنده و پژوهشگر

شباهت‌های ۲ رئیس جمهور شهید

چقدر خوب است که هفته‌ای برای گرامیداشت شهید ابراهیم رئیسی اختصاص یافته و مجال بیشتری برای گفت‌وگو درباره او فراهم آمده است.

هر ایرانی منصفی می‌داند که چرا مردم زیادی امروز یاد او را با حس از دست‌دادگی یک یار قابل‌اعتماد و رفیق صادق مردم، زنده نگاه داشته‌اند. هر ایرانی خوب می‌داند او در کدام کاروان جایگاهی محتشم دارد و می‌داند دشمنان او چه‌کسانی بودند و چرا دشمن او بودند.

می‌توانیم او را ستایش کنیم و بزرگ بداریم؛ می‌توانیم با یادش قلوب‌مان را سرشار از غمی بیابیم که چون مه صبحگاهی، همه جان‌مان را خاکستر کرده است. می‌توانیم درباره جنبه‌های مختلف شخصیتش، اخلاقش، منشش، سبکش و مکتبش حرف بزنیم و حتی غلو کنیم، مثل همه آنان که کسی را دوست دارند و مدام پس از مرگش افسانه‌های اغراق‌آمیز درباره‌اش می‌سازند.

می‌توانیم درباره علت شهادتش داستان‌های راست و ناراست به‌هم بیامیزیم و افسانه‌ها بسازیم یا رازهای نهان فاش کنیم. می‌توانیم درباره فضایلش و اقوالش و افکارش و... سخن بگوییم.

از همه حرف‌ها می‌خواهم نوشته‌ام را درباره شباهت او و شهید رجایی ادامه دهم. آنان دو رئیس‌جمهور در تراز انقلاب اسلامی بودند. می‌توانستند به جریده فضایل‌شان، دانش گسترده‌ای در مدیریت کشور را بیفزایند؛ و طبیعی است که در صورت فرصت‌داشتن، پله‌های زیادی را پشت‌سر می‌گذاشتند. با این وصف در همین مقامی که بودند، شباهت آنان جذاب است.

هر دو از خانواده‌های زحمتکش و متدین سر برآوردند؛

هر دو در دوران نوجوانی کار می‌کردند؛

آنان گویی اصلا از پیش سرشتی باحیا و خداخواه و متقی داشتند و اهل دین‌داری بودند؛

امام خمینی(ره) در جوانی هر دو نقش پیام‌آور و هادی و تربیت‌کننده را بازی نمود. او الگوی بندگی و تزکیه جان بود؛

هر دو با جاذبه امام(ره) گام در راه جهاد با دشمن کافر و سلطه‌گر و مستبد گذاشتند؛

برای هردو، آرمان جمهوری اسلامی و حکومت دینی مقدس و از عمیق‌ترین لایه‌های ایمان اسلامی و انتظار موعود(عج) و راه حیات پاک در عصر انتظار سرچشمه می‌گرفت؛ در رأس استقلال‌خواهی و تفکر سیاسی‌شان، جهاد علیه سلطه آمریکا قرار داشت و آن را واقعا تجسم فرعون زمانه و غیر قابل اعتماد و کانون ظلم و فساد جهانی می‌دانستند.

در هردو عشق به عترت و اهل‌البیت وحی و خصوصا امام حسین(ع) و امام رضا(ع) و امام زمان(عج) پررنگ بود.

در هردو قرآن و عترت تقدس داشت؛ با قرآن انس داشتند و سخن و کردارشان درباره امیرالمومنین(ع) و نهج‌البلاغه، انطباق داشت و می‌کوشیدند فشار را تاحد ممکن از دوش اقشار مستضعف بردارند، نه آن‌که مردم محروم را در بحران‌هایی که خود می‌آفرینند، رها کنند.

متن کامل یادداشت را در «جام جم آنلاین» بخوانید

متن کامل

حیات وحش

پرش از آبشار

- بازدیدکنندگان پارک ملی آمریکا شاهد سقوط یک گوزن از آبشار «تاکوامنون» و نجات معجزه‌آسای او بودند.

کیوآرکد را اسکن کنید

آب و هوا

هجوم غبار

- ویدئویی از هجوم توده عظیم ریزگرد از ترکمنستان به استان گلستان، میان کاربران شبکه‌های اجتماعی پربازدید شده است.

کیوآرکد را اسکن کنید

دانش

نابغه ریاضیات

- دیروز سالروز تولد مریم میرزاخانی بود که به همین بهانه به نام روز جهانی «زنان در ریاضیات» نام‌گذاری شده است.

کیوآرکد را اسکن کنید

جهان

ربات کونگ‌فوکار

- شرکت چینی یونیتری رباتیکس از نسخه ارتقایافته ربات انسان‌نما با مهارت‌های دفاع شخصی و کنگ‌فو رونمایی کرد.

کیوآرکد را اسکن کنید

دوردنیا

خلاق در بحران

چگونه شرایط سخت و دشوار آدم‌ها، آنها را به سمت خلاقیت بیشتر سوق می‌دهد؟

خلاقیت به عنوان توانایی خلق ایده‌های جدید و ارزشمند تعریف می‌شود که هم نوآورانه باشد و هم برای فرد یا جامعه مفید. خلاقیت شامل دو فرآیند اصلی است: تفکر (ایده‌پردازی) و تولید (اجرای ایده‌ها). بدون اقدام، ایده‌ها صرفا تخیل باقی می‌ماند و خلاقیت کامل نمی‌شود. خلاقیت اغلب از ترکیب دانش، تجربه و دیدگاه‌های جدید به‌وجود می‌آید، جایی که افراد الگوهای پنهان را کشف می‌کنند یا ارتباطات غیرمنتظره‌ای بین مفاهیم ایجاد می‌کنند.

حمایت در شرایط ایده‌آل

نوع اول افراد خلاق در شرایط پایدار بزرگ می‌شوند و از حمایت والدین برای دنبال کردن حرفه خود برخوردارند. به آنها درس داده می‌شود و منابع فراوانی برای یادگیری بیشتر در مورد آنچه دوست دارند، در اختیار دارند. نوع دیگر افراد خلاق اما کسانی هستند که در سنین بسیار کم آسیب‌های روحی را تحمل کرده‌اند و دنیای درونی عمیقی را برای کمک به مبارزه با اضطراب مداوم در خود پرورش داده‌اند.

مشهورترین خلاقان با کودکی سخت

منطقی است که بسیاری از غول‌های خلاق زمان ما، ونسان ون‌گوگ، چارلز دیکنز، جان لنون، بتهوون و فریدا کالو، همگی دوران کودکی سختی را پشت سر گذاشته‌اند و این ممکن است پیشران خلاقیت باورنکردنی آنها باشد. دونالد وینیکات، روانکاو مشهور، سال ۱۹۷۱ در کتاب «بازی و واقعیت» خاطرنشان می‌کند که وقتی کودکان خردسال هستند و اضطراب جدایی از والدین خود را دارند، به رفتارهای خاص می‌چسبند. با طولانی شدن این اضطراب، رفتارها به خلاقیت تبدیل می‌شوند.

دنیای ذهنی موازی

کارلو والریو بلینی، استاد اطفال دانشگاه سیه‌نا می‌نویسد: «برخی از دانشگاهیان مدلی را برای توضیح این پدیده پیشنهاد کرده‌اند؛ تا سطح مشخصی از جدایی یا بی‌توجهی از والدین، ظرفیت پرورش استعدادها افزایش می‌یابد اما فراتر از یک حد مشخص، این ظرفیت کاهش می‌یابد و تغییرات در رفتار اجتماعی حادتر می‌شود.» بلینی می‌گوید وقتی جوانان دچار آسیب روحی می‌شوند، این آسیب باعث می‌شود که آنها یک «دنیای ذهنی موازی» برای محافظت از خود در برابر دنیای بیرون ایجاد کنند. بلینی می‌نویسد: «نتیجه این است که، به طور متناقضی، کودکانی که در یک محیط نامطلوب بزرگ می‌شوند، می‌توانند دنیای خلاقانه درونی خود را برای زنده ماندن از استرس توسعه دهند.»

آسیب‌دیده‌ها هنرمندترند

وقتی کودکان خردسال دچار آسیب روحی می‌شوند، نسبت به کودکانی که این تجربه را ندارند، تخیل قوی‌تری پرورش می‌دهند که زمینه مساعدی را برای فرآیند خلاقیت در آنها فراهم می‌کند. یافته‌های بلینی در مطالعه‌ای که در سال ۲۰۱۸ توسط دانشگاه ایالتی کالیفرنیا روی ۲۳۴ هنرمند حرفه‌ای انجام شد، نشان داد که این هنرمندان نسبت به کسانی که در هنرهای نمایشی فعالیت نداشتند، میزان بیشتری از آسیب‌های دوران کودکی و غفلت را تجربه کرده‌اند. همچنین هنرمندانی که در دوران کودکی تجربیات نامطلوب داشته‌اند، بیشتر جذب فرآیند خلاقیت شده و پذیرای هنر هستند.